

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นกระบวนการเตรียมให้บุคคลมีความรู้ความสามารถเหมาะสมที่จะดำรงชีวิตอยู่ในกลุ่มแห่งสถาบันสังคมอันสลับซับซ้อนและสามารถกระทำหน้าที่ หรือแสดงบทบาทในสังคมในฐานะเป็นสมาชิกของกลุ่มแห่งสถาบันสังคม โรงเรียนเป็นกลุ่มโครงสร้างสังคม ซึ่งมีหน้าที่จัดการเรียนการสอน โดยสัมพันธ์กับกลุ่มย่อยต่าง ๆ ทั้งในและนอกโรงเรียน ซึ่งเป็นหน้าที่ของการศึกษาในการพัฒนาสังคมนั้น ๆ บทบาทของการศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการพัฒนาประเทศการศึกษากับการพัฒนาประเทศเป็นของคู่กันควบคู่กันอยู่เสมอ (อุทัย บุญประเสริฐ, 2527) เมื่อพิจารณาอย่างรอบคอบและวางใจเป็นกลางแล้วคงจะต้องยอมรับว่าเป็นความจริงเป็นส่วนใหญ่

ในการจัดการศึกษานั้น องค์ประกอบที่สำคัญซึ่งคือหลักสูตร หลักสูตรเป็นทั้งเครื่องชี้นำและกรอบ หรือแนวทางในการจัดการศึกษา เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายทางการศึกษาของชาติ คำว่า "หลักสูตร" เป็นคำที่ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และนักเรียนส่วนใหญ่จะรู้จักกันมากน้อยตามแต่ระดับความเข้าใจของบุคคลแต่ละประเภท แต่ถึงอย่างไรก็ปฏิเสธไม่ได้เลยว่าโรงเรียนกับหลักสูตรเป็นของคู่กัน หลักสูตรเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการจัดการเรียนการสอน เพราะหลักสูตรได้รวมเอาจุดมุ่งหมายของการศึกษาในแต่ละระดับ เนื้อหาสาระ และประสบการณ์ทั้งหลายของผู้เรียนเข้าไว้ด้วยกัน หลักสูตรจึงเป็นทั้งเป้าหมายและรากฐานของการเรียนการสอน ซึ่งจะมีผลให้นักเรียนได้รับความสำเร็จในการศึกษาเล่าเรียนเป็นอย่างดี

ฮาร์ง บัวศรี (2531) กล่าวว่าหลักสูตรเป็นสิ่งที่ต้องมีการวางแผนล่วงหน้าก่อนนำเอามาใช้ จะต้องกำหนดจุดหมายและจุดประสงค์ ให้แน่นอนลงไปว่าต้องการให้เกิดผลแก่ผู้เรียนอย่างไร ในการกำหนดจุดหมายจะต้องยึดเป้าประสงค์ของการศึกษาเป็นหลักการที่หลักสูตรเป็นแผน ซึ่งแสดงแนวทางในการจัดมวลประสบการณ์แก่ผู้เรียน ช่อมแสดงถึงเจตนารมณ์หลายอย่าง เช่น จะให้ผู้เรียนเรียนรู้อะไร จะให้มีทักษะในด้านใด จะใช้วิธีการเรียนการสอนแบบใดและอย่างไร จะประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างไร จะใช้ครูที่มีคุณสมบัติอย่างไรทำการสอน ฯลฯ

ในภาวะธรรมชาติของสังคมย่อมมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ไม่ว่าจะเป็นทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม ตลอดจนความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี ความเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ล้วนส่งผลกระทบต่อสิ่งที่ต้องปรับปรุงหรือพัฒนาหลักสูตร เพื่อเป็นการเตรียมประชากรของประเทศให้มีความรู้ความสามารถที่จะดำรงตนให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป และสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนให้ดำเนินชีวิตได้อย่างสงบสุข

เสริมศรี ไชยศรี (2526) ได้ให้ทัศนะว่า การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การสร้างเปลี่ยนแปลง หรือปรับปรุงแผนประสบการณ์การเรียนรู้ทั้งหลาย รวมกระบวนการทั้งหมด ตั้งแต่การวางแผนพัฒนาการศึกษาวิเคราะห์สภาพต่างๆก่อนการพัฒนา แล้วนำมาใช้ในการออกแบบหลักสูตร การสอน การพิจารณาประเมินผล ของหลักสูตร ทั้งในระหว่างที่มีการใช้หลักสูตร และหลังจากการใช้หลักสูตรแล้ว การพัฒนาหลักสูตรนั้นจะทำได้ในระดับใดระดับหนึ่ง หรือส่วนใดส่วนหนึ่ง ของสิ่งที่ป็นองค์ประกอบของหลักสูตรก็ได้ การวางแผนการพัฒนาหลักสูตร (Planning for curriculum development) และกระบวนการพัฒนาหลักสูตร (Curriculum development process) จึงครอบคลุมถึงการวางแผน และกระบวนการสร้าง เปลี่ยนแปลง ปรับปรุงใช้ และประเมินหลักสูตร

การพัฒนาหลักสูตร เป็นส่วนสำคัญยิ่งของระบบการศึกษา เพราะมีข้อกำหนดเกี่ยวกับบทบาทรับผิดชอบ ในการจัดประสบการณ์ที่มีคุณค่าให้กับผู้เรียนในสถาบันการศึกษาประสบการณ์ดังกล่าวควรเป็นประสบการณ์ที่ให้ความรู้และทักษะ อันสามารถนำไปประยุกต์ได้กับทุกสภาวะ และบทบาทของผู้เรียนในปัจจุบันหรืออนาคต

การพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่นนั้น สวัสดิ์ จงกล (2529) ได้กล่าวถึง การปรับรายละเอียดของหลักสูตรให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในการเรียนการสอน เพราะเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนรัก อนุรักษ์ และพัฒนาท้องถิ่นของตน เช่นหลักสูตรแม่บทกำหนดว่าอาชีพของคนไทยมีอะไรบ้าง ท้องถิ่นก็ควรจัดทำรายละเอียดเกี่ยวกับอาชีพซึ่งคนในท้องถิ่นทำ หรือเรื่องภูมิอากาศของไทย หลักสูตรแม่บทจะกล่าวอย่างกว้างๆเท่านั้น ท้องถิ่นควรระบุลงไปให้ชัดเจน เท่าที่เข้ากับวัย และระดับชั้นเรียนด้วย

ในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (กรมวิชาการ, 2531) ตามหลักการ ข้อที่ 3 ว่าเป็นหลักสูตรที่สนองความต้องการของท้องถิ่นทางด้านอาชีพ การจัดสอนวิชาชีพจึงจำเป็นต้องสอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น ซึ่งมีแนวดำเนินการระบุไว้ในเกณฑ์การใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (กรมวิชาการ, 2531) ข้อที่ 8 ว่าการจัดรายวิชากลุ่มการงานและอาชีพ การจัดรายวิชาของหลักสูตรกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ นอกเหนือจากที่มีอยู่ในหลักสูตรนี้ให้โรงเรียนเป็นผู้จัดทำตามความเหมาะสม และความต้องการของท้องถิ่นได้ โดยอนุมัติของกระทรวงศึกษาธิการ

ในปีพุทธศักราช 2533 มีการปรับปรุงหลักสูตรมัธยมศึกษา ทั้งในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย จากสาระของหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ฉบับปรับปรุง 2533 (กรมวิชาการ, 2534) ตามหลักการ ข้อ 3 มุ่งให้การศึกษาระดับมัธยม

ศึกษาตอนต้น สนองความต้องการของท้องถิ่นและประเทศชาติ ดังนั้นหลักสูตรจึงเปิดโอกาสให้ท้องถิ่นพัฒนาหลักสูตร ด้วยการทํารายวิชาเพิ่มเติม ปรับเปลี่ยนคำอธิบายรายวิชา และพัฒนาสื่อการเรียนการสอนได้ ในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 ฉบับปรับปรุง 2533 การพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมกับสภาพ และความต้องการของท้องถิ่น เป็นจุดเน้นข้อที่ 2 (กรมวิชาการ, 2534) ส่งเสริมให้ท้องถิ่นพัฒนาหลักสูตร คำนึงถึงความต้องการที่หลากหลายของแต่ละท้องถิ่น ซึ่งแตกต่างกันในด้านสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ เศรษฐกิจ และสังคม จึงเปิดโอกาสให้ท้องถิ่นสามารถพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการ ตลอดจนเอกลักษณ์ประจำท้องถิ่น เพื่อให้ผู้เรียนแต่ละท้องถิ่นได้รับประโยชน์รวมทั้งปลูกฝังให้ผู้เรียนมีความรักและผูกพันกับท้องถิ่นของตนเองอีกด้วย

แนวดำเนินการในการพัฒนาหลักสูตรเพื่อให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่นตามหลักเกณฑ์ที่กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการกำหนด ทั้งระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และตอนปลาย (กรมวิชาการ, 2534) บทบาทของท้องถิ่นในการพัฒนาหลักสูตรตามลักษณะต่าง ๆ ดังนี้ คือ ปรับกิจกรรมการเรียนการสอนหรือกิจกรรมเสริม ปรับหรือเพิ่มเติมรายละเอียดของเนื้อหาจากหัวข้อที่กำหนดไว้ในคำอธิบายรายวิชา เลือกใช้ ปรับปรุง เพิ่มเติมหรือตัดทอนเนื้อหาในสื่อต่าง ๆ จัดทำเนื้อหาหรือรายวิชาขึ้นมาใหม่ จัดทำหนังสือเรียน หนังสือเสริมประสบการณ์ แบบฝึกหัด ฯลฯ

ทั้งนี้การพัฒนาหลักสูตรในลักษณะต่าง ๆ ควรดำเนินการตามกระบวนการดังนี้คือ ศึกษาข้อมูลจากหลักสูตรแม่บท ศึกษาสำรวจ รวบรวมข้อมูล ข้อเสนอแนะของท้องถิ่น วิเคราะห์ข้อมูล สารสนเทศเกี่ยวกับความสำคัญของรายวิชา หรือเนื้อหาสาระ และปัจจัยสนับสนุน กำหนดความเหมาะสมกับ นักเรียน ระดับชั้นและความต้องการของท้องถิ่นกำหนดความคิดรวบยอดที่นักเรียนจะได้รับ นิยามหลักสูตรรายวิชาตามกรมสามัญศึกษา กำหนดวิเคราะห์บททวนร่างหลักสูตรและปรับปรุง เสนอขออนุมัติหลักสูตร

จากการเปิดโอกาสให้ท้องถิ่นพัฒนาหลักสูตรเพื่อให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่นที่ระบุไว้ในหลักสูตรแม่บท จะพบว่าตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 เริ่มเปิดโอกาสให้ท้องถิ่นพัฒนาถึงขั้นจัดทำรายวิชาใหม่ขึ้น ในกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ ในปัจจุบันทั้งหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลายฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2533 เปิดโอกาสให้ท้องถิ่นพัฒนาหลักสูตรกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ รวมทั้งวิชาสามัญด้วย นับว่าได้เปิดโอกาสอย่างกว้างขวางอันเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษาเป็นอย่างยิ่ง

จากผลการปฏิบัติตามแผนการศึกษาแห่งชาติ และแผนพัฒนาการศึกษาที่ผ่านมา แสง ปิณณี และคณะ (วารสารการศึกษาแห่งชาติ, 2534) ได้กล่าวว่า การเปลี่ยนแปลงหลักสูตร เนื้อหาสาระ และกระบวนการเรียนรู้ ทั้งในระดับประถมศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย และหลักสูตรอาชีวศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับโครงสร้างระบบการศึกษาใหม่ และจุดมุ่งหมายของการศึกษาแต่ละระดับ/ประเภทนั้น พบว่าในทางปฏิบัติยังไม่สามารถจัดหลักสูตรให้ยืดหยุ่น และสนองตอบต่อความต้องการของผู้เรียนและเหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่นได้

วัตถุประสงค์และนโยบายการพัฒนาการศึกษาระดับต่าง ๆ ในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 7 พุทธศักราช 2535-2539 (วารสารการศึกษาแห่งชาติ, 2534) ได้ระบุวัตถุประสงค์หลักไว้ว่า จะมุ่งจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของพลเมือง และสามารถช่วยย่นการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม เป็นไปอย่างมีกระบวนการ และราบรื่นสอดคล้องกับเงื่อนไขข้อจำกัด ด้านทรัพยากร สภาพความต้องการของแต่ละบุคคลชุมชน และสังคม

สำหรับนโยบายในด้านการส่งเสริมการศึกษา ได้กำหนดไว้ใน ข้อ 1 ว่าให้พัฒนาหลักสูตรให้มีความเชื่อมโยงและต่อเนื่องกัน ในแต่ละระดับและประเภทการศึกษา ให้มีความยืดหยุ่น สอดคล้องกับท้องถิ่นและทันต่อความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีรวมทั้งเน้นความสำคัญของ คุณธรรม จริยธรรม ศิลปวัฒนธรรม ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม

ในท้องถิ่นระดับโรงเรียน เป็นระดับปฏิบัติการ การใช้หลักสูตรที่มีความสำคัญมากต่อการพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร และแนวนโยบายการพัฒนาการศึกษา ในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ บทบาทของโรงเรียน ต่อการพัฒนาหลักสูตรดังเช่นที่ ไทโรจน์ นิกิต์ทนายหาญ (สารพัฒนาหลักสูตร, 2534) กล่าวว่า

1. ในระดับโรงเรียน บุคลากรแต่ละคนต้องหมั่นศึกษาหาความก้าวหน้า ในด้านการพัฒนาหลักสูตรอยู่เสมอ ทั้งจากตำราทางการศึกษา หรืองานวิจัย และนำสิ่งเหล่านั้นมาปรับปรุงหลักสูตรที่ใช้ในระดับโรงเรียนให้ดียิ่งขึ้น
2. ถ้าเป็นไปได้ บุคลากรควรรวมกลุ่มกันฝึกการวิเคราะห์หลักสูตรที่กระหรวงๆ ทำขึ้นปรับให้เหมาะกับสภาพความพร้อมของแต่ละโรงเรียน โดยเน้นการสร้างรายวิชาเลือกเสรีให้หลากหลาย นอกจากนั้นควรจะมีการพัฒนา และสร้างสื่อ วัสดุประกอบหลักสูตรนั้น ๆ ให้มาก ๆ เพื่อให้การสอนบรรลุจุดประสงค์ได้หลายทางเลือก

โรงเรียนถือว่าเป็นระดับปฏิบัติการ ในการใช้หลักสูตรโดยตรงจึงนับว่าเป็นหน่วยงานที่รู้และเข้าใจสภาพปัญหาและความต้องการของผู้เรียน สังคม และท้องถิ่นอย่างแท้จริง อันจะเป็นจุดเริ่มต้นสำคัญของการพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมกับสภาพ และความต้องการของท้องถิ่นนั้น ๆ

สภาพทั่วไปของเขตการศึกษา 5 อันประกอบด้วยจังหวัดต่างๆ ดังต่อไปนี้ คือ
จังหวัดราชบุรี กาญจนบุรี สุพรรณบุรี สมุทรสงคราม เพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์

จังหวัดเหล่านี้ล้วนมีประวัติความเป็นมาเฉพาะท้องถิ่น และเหตุการณ์อันเป็นประวัติศาสตร์ของชาติ มีสภาพการทางเศรษฐกิจ สังคม ซึ่งมีความสำคัญที่นักเรียนจะต้องเรียนรู้ เกี่ยวกับท้องถิ่นของตนเองดังนี้

จังหวัดราชบุรี (กระทรวงมหาดไทย : 2526) เป็นเมืองซึ่งเป็นที่ตั้งชุมชนมาหลายยุคหลายสมัย นับตั้งแต่ยุคหินกลาง ทวาราวดี ลพบุรี จนถึงรัตนโกสินทร์ ราชบุรีเป็นเมืองหน้าเมืองชั้นนอกที่มีความสำคัญทางยุทธศาสตร์ของภาคตะวันตก มีแม่น้ำแม่กลองไหลผ่านเป็นแม่น้ำสายเศรษฐกิจ ภูมิประเทศทางตะวันตกเป็นที่ราบสูงและภูเขา มีทรัพยากรแร่ธาตุป่าไม้ มีโรงงานอุตสาหกรรมหลายประเภท ทางตะวันออกเป็นที่ราบลุ่ม ซึ่งเป็นแหล่งสำคัญของการเกษตร ราชบุรีเป็นแหล่งวัฒนธรรมที่สำคัญหลายอย่าง โดยเฉพาะการผลิตและแสดงหนังใหญ่มีพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติราชบุรี

จังหวัดกาญจนบุรี (กระทรวงมหาดไทย : 2530) เป็นเมืองเก่าเช่นเดียวกับราชบุรี มีหลักฐานทางประวัติศาสตร์ยุคต่าง ๆ มาก เช่น ตะเกียงโรมัน ปราสาทเมืองสิงห์ หลักฐานที่เกี่ยวข้องกับสงครามไทยพม่า และสงครามโลกครั้งที่สอง ได้แก่ ทางรถไฟสายมรณะ และสุสานสัมพันธมิตร ในสมัยอยุธยาถึงรัตนโกสินทร์ กาญจนบุรีเป็นเมืองหน้าด่านทางตะวันตกของไทยที่มีความสำคัญยิ่งทางยุทธศาสตร์จนถึงปัจจุบัน มีแม่น้ำแควน้อย แควใหญ่ และแม่น้ำแม่กลองเป็นแม่น้ำสายเศรษฐกิจ ภูมิประเทศทางตะวันตกเป็นที่ราบสูงและภูเขาสลับซับซ้อนมีทรัพยากรป่าไม้ แร่ธาตุ โดยเฉพาะแร่รัตนชาติที่สำคัญ เช่น พลอยสีน้ำเงิน พลอยไพลิน และนิล อุทยานแห่งชาติ แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของชาติหลายแห่ง โดยเฉพาะน้ำตกไทรโยค ทางด้านใต้และตะวันออกเป็นที่ราบสูง และที่ราบลุ่มเป็นแหล่งเกษตรกรรมมีโรงงานอุตสาหกรรมหลายประเภท ที่สำคัญมากเป็นแหล่งกำเนิดวรรณกรรมชิ้นเอกของไทยคือ ชนช้างขุนแผน มีวัฒนธรรม และธรรมเนียมประเพณีเฉพาะถิ่นเช่น ราชอง ของชาวมอญหรือข่า ราชองของชาวพมทวน

จังหวัดสุพรรณบุรี (กระทรวงมหาดไทย : 2529) เป็นเมืองที่มีประวัติความเป็นมา เช่นเดียวกับสองจังหวัดข้างต้น นักประวัติศาสตร์บางคนเชื่อว่า อุทองเป็นอาณาจักรของไทย ก่อนสมัยอยุธยา เป็นเมืองหน้าด่านที่สำคัญยิ่งของคนไทยทางตะวันตกเป็นเมืองยุทธศาสตร์ และอยู่ข้าวอยู่น้ำทางตะวันตก และบางส่วนทางตอนเหนือมีภูเขาและที่ราบสูง เป็นแหล่งปลูกพืชไร่ที่สำคัญเป็นที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรม โดยเฉพาะอุตสาหกรรมน้ำตาล และโรงงานแปรรูปผลิตผลการเกษตร มีแม่น้ำท่าจีนเป็นแม่น้ำสายเศรษฐกิจ สุพรรณบุรี เป็นแหล่งปลูกข้าว และทดลองพืชพันธุ์ ข้าว พืชไร่ ที่สำคัญของไทย เป็นจังหวัดที่เกี่ยวข้องกับวรรณคดีชิ้นเอกของบ้านเมืองคือ ขุนช้างขุนแผน นิราศ สุพรรณบุรีเป็นแหล่งกำเนิดของศิลปินพื้นบ้านที่มีชื่อเสียงยิ่งระดับชาติ จนกล่าวกันว่าเป็นเมืองที่ชาวบ้านมีวิญญาณศิลปินมาก เป็นแหล่งกำเนิดเพลงพื้นบ้าน เช่น เพลงอีแซว เพลงเรือ เพลงฉ่อย มีพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติอุทอง

จังหวัดสมุทรสงคราม (กระทรวงมหาดไทย:2530) ตั้งขึ้นในสมัยอยุธยาเป็นเมืองสำคัญทางเศรษฐกิจและวัฒนธรรมตลอดมา เป็นเมืองยุทธศาสตร์เกี่ยวกับการป้องกันประเทศทางทะเล มีเหตุการณ์เกี่ยวข้องับสงครามไทยพม่าในตอนปลายสมัยกรุงศรีอยุธยา เป็นเมืองที่มีความสำคัญและความสำคัญอย่างยิ่งกับพระบรมราชจักรีวงศ์ โดยเฉพาะอำเภออัมพวา ภูมิประเทศตอนใต้ติดอ่าวไทย จึงเป็นแหล่งการประมงที่สำคัญการทำนาเกลือ และการแปรรูปผลิตผลสัตว์น้ำ เนื่องจากเป็นที่ราบลุ่มและมีลำคลองซึ่งเชื่อมกับแม่น้ำแม่กลอง อันเป็นแม่น้ำเศรษฐกิจ จึงเป็นแหล่งผลิตผลด้านการเกษตรที่สำคัญ เช่น น้ำตาลมะพร้าว และพืชไร่พืชสวนซึ่งทำรายได้ให้จังหวัดสูงมาก นอกจากนี้ยังเป็นที่ยอมรับกันว่าอำเภออัมพวาเป็นแหล่งนักดนตรีไทย ดนตรีสากล และการแต่งเพลงไทยเดิมที่มีชื่อเสียงตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

จังหวัดเพชรบุรี (กระทรวงมหาดไทย : 2529) เป็นเมืองเก่าซึ่งมีชุมชนตั้งอยู่และมีความสำคัญทางเศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคงของชาติ นับตั้งแต่อาณาจักรสุโขทัยจนถึงปัจจุบัน โดยเฉพาะการสงครามระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้านในสมัยอยุธยา เป็นเมืองที่มีศิลป

วัฒนธรรมที่รุ่งเรืองโดยเฉพาะศิลปกรรมสมัยอยุธยา มีโบราณวัตถุสถานหลายแห่ง เช่น พระราชวังบ้านปืนหรือพระรามราชนิเวศน์ พระนครคีรีบนเขาวิ้ง อันเป็นที่ตั้งพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติพระนครคีรี ลักษณะภูมิประเทศด้านตะวันตกเป็นภูเขาและที่ราบสูงจึงมีทรัพยากรป่าไม้ พืชไร่ พืชสวนหลายอย่าง โดยเฉพาะการผลิตน้ำตาลที่มีชื่อเสียงด้านตะวันออกเป็นที่ราบจรดชายฝั่งทะเลมีการปลูกพืช และอุตสาหกรรมแปรรูปผลิตภัณฑ์การเกษตรได้แก่ โรงงานลับประรด กระบอง นอกจากนี้ยังมีโรงงานปูนซีเมนต์ เพชรบุรีมีชายหาดที่สวยงาม และโบราณสถานหลายแห่ง จึงเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของชาติ ในด้านศิลปวัฒนธรรม ที่มีชื่อเสียงคือ การทอไหมไทย หากในลักษณะอุตสาหกรรมในครัวเรือน และเป็นแหล่งอนุรักษ์ละครชาตรีของชาติ

จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (มหาดไทย : 2529) เป็นเมืองเก่าที่เป็นเมืองยุทธศาสตร์ด้านตะวันตกและอ่าวไทยนับตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยาจนถึงปัจจุบัน ภูมิประเทศด้านตะวันตกมีเทือกเขาสลับซับซ้อน เป็นที่ราบสูง มีทรัพยากรป่าไม้ และแหล่งแร่ โดยเฉพาะทองคำที่บางสะพาน ด้านตะวันออกเป็นที่ราบมีแนวเขาสลับติดอ่าวไทย จึงเป็นแหล่งประมงและพืชสวน พืชไร่ มีโรงงานอุตสาหกรรมแปรรูปสัตว์น้ำและพืชผลการเกษตรมีอนุสรณ์สถานที่สำคัญเกี่ยวกับการเสด็จพระราชดำเนินของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงทอดพระเนตรสุริยุปราคา ที่ค่ายตาบฉะวากอ และอนุสาวรีย์ สืบเนื่องจากการรบระหว่างไทยญี่ปุ่นเมื่อสงครามโลกครั้งที่สอง เป็นเมืองท่องเที่ยวที่สำคัญโดยเฉพาะหัวหิน พระราชวังไกลกังวล เป็นสถานที่ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ เสด็จแปรพระราชฐาน เป็นที่ตั้งโครงการในพระราชดำรินในการเกษตร และการอนุรักษ์สัตว์ป่า ศิลปวัฒนธรรมของประจวบคีรีขันธ์ ถึงแม้จะไม่ได้โดดเด่นเป็นเอกลักษณ์ เช่นเดียวกับ 5 จังหวัดที่กล่าวมา แต่ก็ยังเป็นแหล่งอนุรักษ์ศิลปกรรมของภาคกลางไว้ได้อย่างดี

จากสภาพอันมีลักษณะหลากหลาย และความอุดมสมบูรณ์ทางทรัพยากรธรรมชาติศิลปวัฒนธรรมในเขตการศึกษา 5 มีผลต่อชีวิต เศรษฐกิจ สังคม และความเป็นอยู่ ตลอดจน

การหล่อหลอมก่อให้เกิด วัฒนธรรม ประเพณี อันเป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น ที่แตกต่างกันออกไปเหล่านี้ เป็นข้อมูลอันสำคัญและจำเป็นสำหรับการพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมกับสภาพ และความต้องการของท้องถิ่นนั้น ๆ ตามหลักการและจุดเน้นของหลักสูตร ฉบับปรับปรุง 2533 ทั้งระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย เช่น ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหมวดวิชาสังคม วิชาบังคับเลือก รายวิชา ส. 018 ท้องถิ่นของเรา 1 พิจารณาจากคำอธิบายรายวิชาที่ ให้อธิบายอย่างกว้าง ๆ คือ "ศึกษาสภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ประวัติศาสตร์ความเป็นมาของท้องถิ่น และอาณาจักรโบราณที่เกี่ยวข้อง วัฒนธรรมนิยมประเพณี ศิลปพื้นบ้านบุคคลสำคัญของท้องถิ่น และการดำเนินชีวิต เพื่อให้เกิดความเข้าใจในอิทธิพลของสภาพแวดล้อมทั้งทางธรรมชาติและ สังคมวัฒนธรรมที่มีต่อการดำรงชีวิตของคนในท้องถิ่น มีความภาคภูมิใจ รักและผูกพันกับท้องถิ่น ของตนร่วมกันอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมของท้องถิ่น" จะเห็นว่าเป็นการพร้อมที่จะให้โรงเรียนนำไปพัฒนาในรูปแบบของการคัดเลือกเนื้อหาสาระ หรืออาจจัดทำหนังสือเรียน เฉพาะถิ่นขึ้นใช้ในโรงเรียน พร้อมเอกสารประกอบหลักสูตรอื่น ๆ ที่มีความสอดคล้องกับสภาพ และความต้องการของท้องถิ่น

นอกจากนี้ ในหมวดวิชาภาษาไทย วิชาเลือกเสรี รายวิชา ท.035 วรรณกรรม ท้องถิ่น มีคำอธิบายรายวิชาดังนี้ "ศึกษาเพลงพื้นบ้าน ปริศนาคำทาย ภาษิต และสำนวน ตำนาน นิทาน นิยาย เรื่องเล่าโดยให้ศึกษาเกี่ยวกับที่มา เนื้อหา คัดท์ สำนวน ความหมาย และอิทธิพลที่มีต่อการดำรงชีวิต เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ เห็นคุณค่าและร่วมมือ ในการอนุรักษ์วรรณกรรมท้องถิ่น" ด้วยสภาพอันหลากหลายในด้านต่าง ๆ ของท้องถิ่นใน เขตการศึกษา 5 เป็นสิ่งท้าทายต่อการพัฒนาหลักสูตร ประกอบกับปัญหา ในระดับโรงเรียน ต่อการพัฒนาหลักสูตร และยังไม่มีความรู้เท่าทันการวิจัยมาก่อน ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาสภาพและ ปัญหา การพัฒนาหลักสูตร สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัด กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5 ดังมีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษา สภาพการพัฒนาหลักสูตร ให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5
2. เพื่อศึกษา ปัญหาการพัฒนาหลักสูตร ให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5

ขอบเขตการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษา สภาพและปัญหา การพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับ ความต้องการของท้องถิ่น ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5 โดยมีขอบเขตดังนี้

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5 ที่เปิดสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 72 โรงเรียน และที่เปิดสอนทั้งในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย จำนวน 55 โรงเรียน รวมเป็น 127 โรงเรียน

2. การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษา สภาพการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ตามกระบวนการที่กำหนดโดย กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2534) ดังต่อไปนี้

1. การศึกษาข้อมูลจากหลักสูตรแม่บท
2. การศึกษา สํารวจ รวบรวมข้อมูล ข้อเสนอแนะของท้องถิ่น

3. การวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษา
 - ความสำคัญของรายวิชา หรือเนื้อหาสาระ
 - ปัจจัยสนับสนุน
4. การพิจารณาหลักสูตรรายวิชาตามลักษณะต่าง ๆ
 - 4.1. ปรับกิจกรรมการเรียนการสอนหรือกิจกรรมเสริม
 - 4.2. ปรับหรือเพิ่มเติมรายละเอียดของเนื้อหาจากคำอธิบายรายวิชา
 - 4.3. เลือกใช้ ปรับปรุง เพิ่มเติม สื่อที่มีอยู่แล้ว
 - 4.4. จัดทำสื่อการเรียนขึ้นมาใหม่
 - 4.5. จัดทำเนื้อหาวิชาหรือรายวิชาขึ้นใหม่
 - การกำหนดความเหมาะสมด้านต่างๆ
 - การกำหนดความคิดรวบยอดที่นักเรียนจะได้รับ
 - การวิเคราะห์บททวนร่างหลักสูตรและปรับปรุงเนื้อหาวิชาหรือรายวิชาที่จัดทำขึ้นใหม่
5. การเสนอขออนุมัติหลักสูตร

3. การศึกษา ปัญหา การพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น
 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5 จะทำการศึกษาตามขอบเขต
 ดังปรากฏในข้อที่ 2 เช่นกัน

คำนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

การพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น หมายถึง การดำเนินงานให้ได้รายละเอียด และวัตถุประสงค์ของหลักสูตร เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ชีวิตจริงของชนในท้องถิ่น เรียนรู้สภาพเศรษฐกิจ และสังคม ตลอดจนสามารถพัฒนาชีวิต พัฒนาอาชีพ พัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของตนเอง ครอบครัว และท้องถิ่นได้

สภาพ หมายถึง ลักษณะการดำเนินงานในการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ตามกระบวนการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น ของกระทรวงศึกษาธิการ

ปัญหา หมายถึง เรื่องที่ทำให้เกิดความขัดข้อง หรือข้อสงสัย ซึ่งทำให้การดำเนินงานไม่ได้ผลตามจุดมุ่งหมาย

โรงเรียน หมายถึง โรงเรียนที่เปิดสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือ โรงเรียนที่เปิดสอนทั้งในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย ตามหลักสูตรฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2533 ที่สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 5

ผู้บริหาร หมายถึง ผู้ดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่ หรือ ผู้ช่วยฯ ฝ่ายวิชาการ

เขตการศึกษา 5 หมายถึง พื้นที่การแบ่งเขตการบริหารการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ อันประกอบด้วยจังหวัด ราชบุรี กาญจนบุรี สุพรรณบุรี สมุทรสงคราม เพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

1. ผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นข้อมูลเบื้องต้นที่เป็นประโยชน์ สำหรับผู้บริหารและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร ในการวางแผน เตรียมบุคลากร ในการพัฒนาหลักสูตร ให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น

2. ผลการวิจัยครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อศึกษานิเทศก์ในการดำเนินการตามโครงการ ขยายผลความรู้และวิธีการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ในระดับจังหวัด อำเภอ กลุ่มโรงเรียน และโรงเรียนในเขตการศึกษา 5

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเพื่อศึกษา สภาพและปัญหา การพัฒนาหลักสูตร ให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5 โดยมีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ในการวิจัยครั้งนี้ประชากรได้แก่โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5 ที่เปิดสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 72 โรงเรียน และที่เปิดสอนทั้งในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย จำนวน 55 โรงเรียน รวมเป็น 127 โรงเรียน

ผู้ให้ข้อมูล คือ

1. ผู้บริหารโรงเรียนหรือผู้ช่วยฯฝ่ายวิชาการ โรงเรียนละ 1 คน
รวม 127 คน
2. ศึกษานิเทศก์ เขตการศึกษา 5 ฝ่ายนิเทศงานปฏิบัติการสอน
รวม 11 คน
3. ครูผู้สอนที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช
2521 (ฉบับปรับปรุง 2533) ในโรงเรียนทั้งหมด 127 โรงเรียน
และครูผู้สอนที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย
พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง 2533) จำนวน 55 โรงเรียน

- 1.2 กลุ่มตัวอย่างประชากร เพื่อให้ได้ตัวอย่างประชากรที่กระจายไปตามกลุ่ม
วิชาต่าง ๆ จึงสุ่มตัวอย่างครูผู้สอนที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษา
ตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533) ออกมากลุ่ม
วิชาละ 1 คน ภายในโรงเรียน (5 กลุ่มวิชา) ทั้งหมด 127 โรงเรียน
รวมได้ 635 คน และครูผู้สอนที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษา
ตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง 2533) สุ่มออกมาจาก
กลุ่มวิชาละ 1 คน เช่นกัน ภายในโรงเรียน (5 กลุ่มวิชา) 55 โรงเรียน
รวมได้ 275 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list)

และแบบปลายเปิด (Open ended) ใช้สอบถามข้อมูล จากผู้ให้ข้อมูลทั้งสามกลุ่ม

แบบสอบถามมี 3 ฉบับ

ฉบับที่ 1 ใช้สอบถามศึกษานิเทศก์ฝ่ายนิเทศงานปฏิบัติการสอน

ฉบับที่ 2 ใช้สอบถามผู้บริหารหรือผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ

ฉบับที่ 3 ใช้สอบถามครูผู้สอน

(หมายเหตุ แต่ละฉบับสอบถามตามบทบาทหน้าที่ของผู้ให้ข้อมูล)

แต่ละฉบับแบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพ ของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบ
สำรวจรายการ และแบบปลายเปิด

ตอนที่ 2 แบบสอบถาม สถานภาพการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพ และความต้องการ
การของท้องถิ่น ตามลักษณะการดำเนินงานของ กระทรวงศึกษาธิการ
ดังต่อไปนี้

1. การศึกษาข้อมูลจากหลักสูตรแม่บท
2. การศึกษา สืบราช รวบรวมข้อมูล ข้อสังเกตของท้องถิ่น
3. การวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษา
 - ความสำคัญของรายวิชา หรือเนื้อหาสาระ
 - ปัจจัยสนับสนุน
4. การนิยามหลักสูตรรายวิชาตามลักษณะต่างๆ
 - 4.1. ปรับกิจกรรมการเรียนการสอนหรือกิจกรรมเสริม
 - 4.2. ปรับหรือเพิ่มเติมรายละเอียดของเนื้อหาจากคำอธิบายรายวิชา
 - 4.3. เลือกใช้ ปรับปรุง เพิ่มเติม สื่อที่มีอยู่แล้ว
 - 4.4. จัดทำสื่อการเรียนขึ้นมาใหม่

4.5. จัดทำเนื้อหาวิชาหรือรายวิชาขึ้นใหม่

- การกำหนดความเหมาะสมด้านต่างๆ
- การกำหนดความคิดรวบยอดที่นักเรียนจะได้รับ
- การวิเคราะห์บททวนร่างหลักสูตรและปรับปรุงเนื้อหาวิชาหรือรายวิชาที่จัดทำขึ้นใหม่

5. การเสนอขออนุมัติหลักสูตร

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปัญหาในการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ตามลักษณะการดำเนินงานของกระทรวงศึกษาธิการ เช่นเดียวกับตอนที่ 2

3. การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

เพื่อให้ได้เครื่องมือที่จะใช้รวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการดังนี้

3.1 ศึกษาแนวทางการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นของกรมวิชาการ ตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.2 สัมภาษณ์ครูที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533 ทั้งในระดับมัธยมศึกษา ตอนต้นและตอนปลาย ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5 ที่มีใช้กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เกี่ยวกับสภาพและปัญหาในการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น

3.3 สร้างเครื่องมือฉบับร่าง โดยปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วนำเครื่องมือไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ ช่วยตรวจสอบความสมบูรณ์ และความตรง (Content validity) ของเครื่องมือ

3.4 นำเครื่องมือมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ตามข้อเสนอแนะ ของผู้ทรงคุณวุฒิ ร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษา

3.5 รวบรวมข้อมูล

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถึงอธิบดี กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ขอความร่วมมือในการวิจัย โดยมีหนังสือ ถึงอธิบดี กรมสามัญศึกษา เพื่อออกหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามการวิจัยไปยังโรงเรียน มัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5 ซึ่งตัวอย่างประชากรปฏิบัติหน้าที่อยู่

4.2 ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามพร้อมหนังสือนำจากอธิบดีกรมสามัญศึกษา (ปฏิบัติการ แทนโดยผู้อำนวยการกองการมัธยมศึกษา) ไปยังโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5 ซึ่งกลุ่มตัวอย่างประชากรปฏิบัติหน้าที่อยู่ พร้อมกับรวบรวมแบบสอบถามกลับคืนด้วยตนเอง และใช้บริการทางไปรษณีย์

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลในตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามจะวิเคราะห์ โดยแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ

ข้อมูลในตอนที่ 2 เกี่ยวกับสภาพการพัฒนาหลักสูตร ให้สอดคล้องกับความต้องการ ของท้องถิ่น จะวิเคราะห์โดยแจกแจงความถี่ และหาค่า ร้อยละ

ข้อมูลในตอนที่ 3 ปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงาน ในการพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้
เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น จะวิเคราะห์
โดยแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ

6. การเสนอผลการวิจัย

ผู้วิจัยลำดับขั้นของการเสนอผลการวิจัย โดยแบ่งออกเป็น 5 บท ดังนี้

บทที่ 1 กล่าวถึง ความเป็นมา และความสำคัญของปัญหาวัตถุประสงค์ของ
การวิจัย ขอบเขตของการวิจัย ประโยชน์ของการวิจัย คำนียามศัพท์ ที่ใช้ในการวิจัย
วิธีดำเนินการวิจัย และการนำเสนอผลการวิจัย

บทที่ 2 กล่าวถึง ฤษฎี หลักการ แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 3 กล่าวถึง วิธีดำเนินการวิจัย และการเก็บรวบรวมข้อมูลและ
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 4 กล่าวถึง ผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบ
สอบถาม นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ สภาพการพัฒนาหลักสูตร
ให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น นำเสนอใน
รูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย ในส่วนการดำเนินการ
ของครูผู้สอนที่มีส่วนต่อการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น
พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533) กับหลักสูตร
มัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง 2533)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ ปัญหา การพัฒนาหลักสูตร
ให้สอดคล้องความต้องการของท้องถิ่น นำเสนอในรูปแบบตาราง
ประกอบคำบรรยาย โดยแยกหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น
พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533) กับหลักสูตรมัธยม
ศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง 2533)

บทที่ 5 กล่าวถึง สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ
ราชการอ้างอิง ภาคผนวก